

“ ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

İstanbul (3) No'lu Fikrî ve Sinaî Haklar Ceza Mahkemesinin 11.7.2005 günlü başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"5846 sayılı Yasa'nın 74. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırılık:

(...) Bu madde hükmü nedeniyle sözgelimi 250 adet mağazası bulunan bir işletmede çalındığı iddia edilen şarkılardan dolayı o şirket sahip ve yönetim kurulu üyeleri hakkında dava açılmakta ve bu kimseler başkalarının eyleminden dolayı yargılanarak ceza tehdidine maruz kalmaktadırlar. Her ne kadar bu maddede "engel olmamak" biçiminde bir ihmali suç düzenlendiği ileri sürülebilirse de esasen başkasının eyleminden dolayı tüzel kişi yönetim kurulu üyeleri ve sahipleri için ceza öngörülmesi nedeniyle bu hüküm Anayasa'nın ceza sorumluluğunun şahsi olduğu hükmüne açık bir biçimde aykırıdır. Anayasa'nın 38. maddesi "Ceza sorumluluğu şahsidir" hükmünü içermektedir. Oysa değinildiği üzere 5846 sayılı Yasa'nın 74. maddesinin birinci fıkrası çalışanların eylemlerinden dolayı tüzel kişi sahiplerini ve yöneticilerini ceza sorumluluğu altına sokmaktadır. Dolayısıyla bu hüküm Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na aykırıdır.

5846 sayılı Yasa'nın 76. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırılık:

(...) Bu hüküm eser ve komşu hak sahiplerinin 5846 sayılı Kanun kapsamında açılacak hukuk ve ceza davalarında taraflar arasında adil yargılanma bakımından dengesizlik yaratmakta, eser ve yapımları kullanan kuruluş ve yayıncıları adil olmayan bir şekilde olumsuzlu kanıtlama yükümlülüğü altına sokmaktadır. Anayasa'nın 36. maddesi ise "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir" hükmünü amirdir. Fikri mülkiyet ceza davalarında sanıklara adeta suçsuz olduklarını kanıtlama yükümlülüğü getiren bu düzenleme adil yargılanma hakkını düzenleyen Anayasa'nın 36. maddesine aykırıdır.

Öte yandan, belirtilen Yasa hükmü Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesine de aykırıdır. Anayasa'nın 10. maddesi , "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. ... Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz" hükümlerini içermektedir. Oysa 5846 sayılı Yasa'nın 76. maddesinin son fıkrasında eser sahipleri ve komşu hak sahipleri ile kullanıcılar arasında ayırım yapılmakta ve eşit durumda olması gereken kesimler, yargı mercileri önünde farklı koşullarda yargılanmaktadır. Atılı suçun unsurlarının tespiti ile suçun sabit görülmesi durumunda verilecek cezanın belirlenmesinde, kullanılan ya da kullanıldığı varsayılacak olan eser, icra ve fonogramların miktarı dikkate alınacağından somut olayda bu madde hükmünün de doğrudan uygulama yeri bulunmaktadır. Bu nedenle de anılan Yasa hükmünün iptali gerekmektedir (...)"